

Mikor és miért jött létre a FESPA?

Kovács György, a FESPA elnöke

Lelkes és nagyszerű szitanyomók találkoztak Kopenhágában, Dániában 1961. május 9-én. Ez az egyik legfontosabb dátum a FESPA történelmében, mert itt született a döntés, hogy megalakul a szitanyomók európai szövetségeinek független egyesülete, a Federation of European Screen Printers Associations. *Bjarne Dahl* elnök-

sege alatt a dán szövetség által megszervezett tanácskozásra több mint 300 küldött érkezett, akik közül többen a feleségükkel érkeztek. Nemcsak Nyugat-Európából, hanem Európán kívülről, az Egyesült Államokból, Kanadából és Argentínából is érkeztek delegációk. Következzen egy idézet Bjarne Dahl elnök üdvözlőbeszédéből, amely bemutatja, hogy milyen nagy jelentőségű volt ez a konferencia, mennyire időszerű volt elkezdni a nyomdászok között a kommunikációt és mi volt konkrétan az az igény, ami végül a FESPA megszületéséhez vezetett: „A szitanyomtatás gyermekkorában nem volt a nyomdászok között együttműködés. Aki valahogy hozzájutott a technológiához, ezt a tudást féltékenyen őrizte, titokként kezelte. Lassacskán azért mégiscsak elterjedt egyik szitástól a másikhoz, egyik országból a másikba. Nem ritkán pénzért, még hozzá magas áron lehetett hozzájutni ezekhez a technikai titkokhoz. A szitanyomás beszállítói, anyagok és gépek gyártói hamar rájöttek, hogy forgal-

muk, bevételük függ a szitanyomók számától és a technikai információk terjedési sebességétől. Ezért néhányan magukra vállalták a feladatot, hogy megtanítsák a technológiát. (Ezek az oktatási és tréningműhelyek és -központok kulcsfontosságúak voltak a technológia gyors terjedése szempontjából.) Bár, különösen eleinte, azt követelték cserébe, hogy kizárólagos beszállítók legyenek. Ez volt az egyik oka annak, hogy egyes országokban a nyomdászok elhatározták, megalakítják a saját, független szitanyomdász szakmai szervezeteket, és a pusztán kereskedelmi érdekekkel szemben megszervezték az egységes és márkafüggetlen képzést. Azonban szükségesnek látjuk a beszállítóink részére egy nagy és impozáns kiállítás létrehozását, és ahol a kiállítás mellett technikai értekezleteket is lehet rendezni, hogy bizonyítsuk – a beszállítóinkkal együtt –, hisszük, nagy és egyre növekvő jövője van a szitanyomásnak. Mivel az utazási kedv növekszik, különösen az utolsó háború (1961-et írunk) óta rohamosan, a szitanyomók a világ minden tájáról érkező már személyes kapcsolatokat építenek, és tapasztalatokat, ötleteket cserélnek. Ma, ez a kopenhágai, sorban ötödik, nemzetközi szitanyomó konferencia sikere remek bizonyíték minderre és pompás lehetőség mindannyiunk számára.”

A független FESPA létrehozásának egy másik körülményéről olvashatunk *Bob Levisson*tól (abban az időben az SPPA európai elnöke) egy cikkben, amelyben ezt írta a *Screen Printing News & Display* 1961. áprilisi számában: „Az egyik fő tárgya a szitanyomók konferenciájának az európai szövetség megszervezése. Azonban hamar nyilvánvalóvá vált, hogy a szervezetet nem lehet

korlátozni csupán az európai tagokra, kereskedelmi cégek is részt akarnak venni, és természetesen szívesen csatlakoznak hozzánk. Ez az ötlet továbbfejlesztésének a gondolatát vetette fel. Arra a következtetésre jutottunk, hogy az egyes szitanyomó, aki a saját, európai országában él, tagja a saját országos szervezetének. Ez természetesen sokkal fontosabb, mint a SPPA-tagság. A második következtetés az volt, hogy a műszaki cikkeket sürgősen le kell fordítani a helyi nyelvre az angolról – amiben általában íródtak. A következtetés az lett, hogy minden szitanyomtató elsősorban a saját nemzeti szervezetéhez tartozik. A különböző európai szervezetek ezután összegyűlnek (megtartva a teljes nemzeti függetlenségüket) és egy európai egyesületet alkotnak. Ennek az új európai egyesületnek (majdani FESPA) kapcsolódnia kell az amerikai SPPA-hoz (ma SGIA), azok a magánszemélyek, akik ragaszkod-

nak hozzá, továbbra is megőrizhetik az SPPA-tagságukat. Ez az újonnan létrehozott egyesület sokkal jobban képes lesz megszervezni az európai konferenciákat, valamint a tagokon – nemzeti szövetségeken – keresztül cselekedni. Az európai egyesület egyfajta elosztó központként működhet, ami szétteríti a műszaki és technológiai információkat a tagszövetségeken keresztül minden szitanyomó részére egész Európában.”

A koppenhágai egyezmény nemcsak lefektette a FESPA alapjait, de felállította a mércét a jövőbeni kongresszusok és kiállítások számára. A program kitűnő volt. Az előadások, melyeket magas szintű, nemzetközi hírű előadók tartottak fontos és érdekes témákban, a mai napig fontosak, és meghatározták a szitanyomás fejlődésének fő irányát. A kiállításon nagyszámú cég jelent meg, a gyártók és a beszállítók egy része, számosan a mai napig meghatározóak a nemzetközi piacon szitanyomó gépek és kellekek gyártásának és forgalmazásának terén. Egy történelmi tény: ez volt az a bemutató, ahol az első Svecia félautomata nyomtató és a McCormick Super cilinderes gép először bizonyították használhatóságukat, igazolták a fejlesztéseket, és forradalmasították a szitanyomás termelékenységét. Egy kiemelkedő komplex társadalmi esemény volt, ami áttörte a titkolódzás, a bizalmatlanság és a nyelvi különbségek akadályait, barátságokat és együttműködések szült, és megteremtette azt a családi légkört, ami azóta is fémjelzi valamennyi FESPA-eseményt, -rendezvényt és -kiállítást.